

את האחריות על מעשיו, כל שכן לקחת אחריות כציבור. הרמב"ם לא מוותר לא על היחיד, לא על הציבור ולא על העולם כולו.

כמה קשה לנו להרגיש באחריות על הציבור שלנו בכללותו, על כל הציבורים במדינה וכל שכן על העולם. אך זו ההתייצבות הדתית שמזמנת לנו היהדות כבר בפרשת בראשית. האדם נברא בצלם אלקים ולכן פגיעה באדם אחר, קיפוח חייו, שפיכת דמו כמוה כמיעוט נוכחות ה' בעולם. בעולם האינטרסים הפוליטיים שהרמב"ם היה מאוד ער לו, זוהי משימה קשה מנשוא. המשנה במסכת סנהדרין פרק ד' משנה ה' עושה מהלך נפלא המחזיר אותנו מהכלל אל הפרט באופן הכי עמוק שאפשר:

לפיכך נברא אדם יחידי בעולם, ללמד שכל המאבד נפש אחת, מעלים עליו כאילו איבד עולם מלא; וכל המקיים נפש אחת, מעלים עליו כאילו קיים עולם מלא... ומפני שלום הבריות, שלא יאמר אדם לחברו, אבא גדול מאביך. ושלא יהיו המינין [כופרים] אומרים: הרבה רשויות [אלוהיות] בשמיים. להגיד גדולתו של הקדוש ברוך הוא: שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד, וכולן דומין זה לזה, ומלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא, טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון, ואין אחד מהן דומה לחברו.

לפיכך לכל אחד ואחד לומר, בשבילי נברא העולם.

לפעמים אני חושבת שהעבודה החינוכית שלנו בפלך מתחילה בהתעקשות להביט כל הזמן על שני קצות החבל - על העולם בכלל ועל כל אחד כפרט. אין משמעות לאחד בלי השני. המשימה היום יומית שלנו היא לחנך להבנה של חד פעמיותה של כל אשה, לייחודיותה, לצלם הנחבא במקומות קשים שהם בעצם הכי אנושיים. לחנך להבנה של החלק שלי בתוך הכלל, למחויבות האתית והמוסרית העמוקה שלי לחברה על כל רבדיה, כדי שלעולם הזה יהיה קיום.

יהי רצון שבשנה הקרובה נדע לתרגם לפעולה יומיומית את מחויבותנו כלפי עולמו של הקב"ה ולהתייצב כבני אדם נוכח פני ה' ולצד בני אדם תמיד.

שנה טובה,

סופי